

EUROPEES PARLEMENT

2009 – 2014

Commissie cultuur en onderwijs

2010/2307(INI)

10.2.2011

ONTWERPVERSLAG

over Jeugd in beweging - een kaderinitiatief voor verbetering van de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa
(2010/2307(INI))

Commissie cultuur en onderwijs

Rapporteur: Milan Zver

Rapporteur voor advies(*):
Jutta Steinruck, Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

(*) Medeverantwoordelijke commissie - Artikel 50 van het Reglement

PR_INI

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over Jeugd in beweging - een kaderinitiatief voor verbetering van de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa (2010/2307(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie van 15 september 2010, getiteld "Jeugd in beweging" - een initiatief om jongeren ten volle te betrekken bij het realiseren van slimme, duurzame en inclusieve groei in de Europese Unie (COM(2010)0477),
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010, getiteld EUROPA 2020 - een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei (COM(2010)2020),
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 18 mei 2010, getiteld "Een EU-strategie voor jongeren – Investerings en empowerment"¹,
- gezien de resolutie van de Raad van 27 november 2009 over Het Europees Jaar van het vrijwilligerswerk ter bevordering van actief burgerschap²,
- gezien de conclusies van de Raad van 12 mei 2009 betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020)³,
- gezien de conclusies van de Raad van 11 mei 2010 over de sociale dimensie van onderwijs en opleiding, competenties ten behoeve van een leven lang leren en het initiatief "nieuwe vaardigheden voor nieuwe banen"⁴,
- gezien de conclusies van de Raad van 17 juni 2010⁵ over de nieuwe groei- en werkgelegenheidsstrategie, met name het deel waarin de centrale doelstellingen en de verbetering van de onderwijsniveaus worden bevestigd,
- gezien het advies van het Comité van de Regio's van 28 januari 2011 over "Jeugd in beweging" (CdR 292/2010) en het advies van de Commissie economische en sociale zaken van XX maart 2011,
- gelet op de artikelen 165 en 166 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gelet op artikel 48 van zijn Reglement,

---

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0166.

² PB L 17 van 22.1.10, blz. 43.

³ PB C 119 van 28.5.2009, blz. 2.

⁴ PB C 135 van 26.5.2010, blz. 2 en blz. 8.

⁵ http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf.

- gezien het verslag van de Commissie cultuur en onderwijs en het advies van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A7-0000/2011),
  - A. overwegende dat, met het oog op de Europa 2020-strategie, de kennis en vaardigheden van jongeren van essentieel belang zijn om de doelstellingen van slimme, duurzame en inclusieve groei te bereiken,
  - B. overwegende dat voor jongeren een belangrijke rol is weggelegd bij de verwezenlijking van de vijf centrale EU-doelstellingen voor 2020 op het gebied van: werkgelegenheid, onderzoek en innovatie, klimaat en energie, onderwijs en armoedebestrijding,
  - C. overwegende dat Jeugd in beweging de bestaande EU-strategie voor jongeren (COM(2009)0200) versterkt, doordat het initiatief jongeren de mogelijkheid biedt de kennis en vaardigheden te verwerven die nodig zijn om de arbeidsmarkt te betreden,
  - D. overwegende dat met Jeugd in beweging, een kerninitiatief binnen de Europa 2020-strategie, wordt beoogd de aantrekkingskracht van het hoger onderwijs in Europa te verbeteren, de algemene kwaliteit van alle onderwijs- en opleidingsniveaus te verhogen en de kwaliteit van de mobiliteit van studenten en werknemers te bevorderen door beter gebruik te maken van de bestaande Europese programma's,
  - E. overwegende dat lidstaten door de economische crisis minder investeren in onderwijs en opleiding, hetgeen rechtstreeks van invloed is op de toekomstvooruitzichten van jongeren, terwijl Europa wordt geconfronteerd met een groeiend demografisch probleem bij het bereiken van de gewenste groei,
  - F. overwegende dat de economische kosten van ondermaatse onderwijsprestaties aanzienlijk hoger zijn dan de kosten van de financiële crisis,
  - G. overwegende dat onderwijs van fundamenteel belang is voor de ontwikkeling van de creativiteit van jongeren en van het innovatiepotentieel; overwegende dat onderwijs mensen de mogelijkheden aanreikt zich op intellectueel en sociaal vlak te ontwikkelen,
  - H. overwegende dat uit verschillende onderzoeken blijkt dat mobiliteit bijdraagt tot een groter gevoel van Europees burgerschap en betrokkenheid bij democratische processen,
  - I. overwegende dat het Bologna proces in het eerste decennium, in het streven tot ontwikkeling van het terrein van het Europees hoger onderwijs, veel problemen heeft gekend bij de verwezenlijking van zijn doelstellingen,
  - J. overwegende dat het terugdringen van schooluitval van cruciaal belang is, niet alleen om te voorkomen dat jongeren worden blootgesteld aan het risico van sociale uitsluiting en armoede, maar ook om hun toegang tot de arbeidsmarkt te verbeteren en vereenvoudigen,

- K. overwegende dat de crisis benadrukt dat het noodzakelijk is onze economieën en samenlevingen te hervormen, en er dringend behoefte is aan kwalitatief hoogwaardige stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding als basis onder de hervormingen, om Europa beter uit te rusten voor de uitdagingen die het nu en in de toekomst moet aangaan,
- L. overwegende dat vrijwilligerswerk bij uitstek een gelegenheid is om meer vaardigheden op te doen die mensen helpen een gevoel van maatschappelijke verantwoordelijkheid te ontwikkelen, met name in het kader van het Europees Jaar van het vrijwilligerswerk 2011,
- M. overwegende dat het van eminent belang is jongeren bij het besluitvormingsproces te betrekken om ze een gevoel van verantwoordelijkheid te geven en ervoor te zorgen dat zij met hun visies actief aan een jongerenstrategie bijdragen,

Algemene opmerkingen en financiële steun

1. neemt met voldoening kennis van Jeugd in beweging als politiek initiatief om de bestaande onderwijs-, mobiliteits- en jeugdprogramma's een impuls te geven en als stimulans voor de lidstaten om de doelstellingen van de Europa 2020-strategie te bereiken;
2. wijst erop dat investeringen in het onderwijs zonder twijfel van essentieel belang zijn om duurzame groei en ontwikkeling te bereiken en dat, zelfs in tijden van economische crisis, steunverlening aan jongeren en het onderwijs niet als een kostenpost van het nu moet worden beschouwd, maar als een investering in de toekomst van Europa;
3. bevestigt dat het succes van het initiatief Jeugd in beweging vooral staat of valt bij de uitvoering door de lidstaten van zijn kernactiviteiten; verzoekt de Europese Commissie daarom tijdens de tenuitvoerlegging cruciale onderdelen van zeer nabij te volgen en te analyseren met het oog op de verlening van hulp aan de lidstaten gedurende het proces;
4. verzoekt de Commissie aan het Europees Parlement regelmatig verslag uit te brengen over de doeltreffendheid van de kernacties die in het kader van Jeugd in beweging worden ondernomen;
5. verzoekt de Commissie te blijven investeren in mobiliteits- en jeugdprogramma's, zoals "Een leven lang leren" (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig), Marie Curie, Erasmus Mundus en Jeugd in actie;
6. nodigt de lidstaten uit ervoor te zorgen dat er meer in stelsels voor alle onderwijs- en opleidingsniveaus wordt geïnvesteerd en de uitvoering van EU-mobiliteitsprogramma's op nationaal niveau financieel te ondersteunen;

Jongeren en mobiliteit

7. beveelt aan dat de Europese instellingen de gestructureerde dialoog met

jongerenorganisaties en andere belanghebbenden versterken voor het voeren van discussies over prioriteiten en acties voor jonge mensen;

8. onderschrijft dat in een vroeg stadium actie moet worden ondernomen om het aantal vroegtijdige schoolverlaters met 10 % terug te dringen, zoals in het kader van de Europa 2020-strategie is overeengekomen; verwelkomt het voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad om de inspanningen van de lidstaten voor het terugdringen van de schooluitval te ondersteunen;
9. vraagt om bijzondere aandacht en steun voor hen die het meeste risico lopen en voor degenen die een 'tweede kans' willen om een voortijdig afgebroken opleiding af te maken;
10. verzoekt de Commissie op nationaal en regionaal niveau gegevens te verzamelen over de praktische belemmeringen voor mobiliteit en stappen te ondernemen om deze uit de weg te ruimen teneinde in kwalitatief opzicht hoogwaardige en voor iedereen toegankelijke mobiliteit te bewerkstelligen;
11. wijst op het belang om maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat studenten mobiel zijn en toegang hebben tot een doeltreffend systeem van sociale zekerheid en ziekteverzekering en dat beurzen volledig meeneembaar zijn wanneer zij in het buitenland vertoeven;
12. bevestigt dat aan studenten met een handicap en studenten met kinderen aanvullende steun moet worden verleend, zodat ook zij mobiel kunnen zijn;
13. onderstreept het belang van niet-formeel onderwijs, zoals intercultureel leren, bij de ontwikkeling van belangrijke vaardig- en bekwaamheden;
14. herinnert de lidstaten eraan om in een vroeg levensstadium (voorschools onderwijs) het leren van een tweede taal in te voeren; wijst erop dat mobiliteit niet bereikbaar zal zijn voor mensen die geen tweede taal beheersen;
15. is ingenomen met de belangrijke nieuwe acties in het kader van het initiatief Jeugd in beweging, zoals de introductie van een unieke en centrale mobiliteitswebsite, een mobiliteitskaart en een Europees vaardighedenpaspoort, die voor een verdere verbetering van nuttige en al bestaande mobiliteitshulpmiddelen zorgen;

Europees hoger onderwijs en het Bolognaproces

16. onderstreept dat het belangrijk is een nieuwe, constructievere dialoog te beginnen tussen alle belanghebbenden bij het Bolognaproces, waarin de positieve ervaringen en de mislukkingen in kaart worden gebracht en als uitgangspunt kunnen dienen om het proces verder te verbeteren;
17. is sterk van mening dat de universiteiten zelfstandig moeten zijn, maar benadrukt tegelijkertijd dat zij verantwoordelijkheid dragen ten opzichte van de maatschappij;

18. wijst erop dat het nodig is tot een evenwicht te komen tussen hogeronderwijsystemen enerzijds en de behoeften van de economie en de maatschappij in het algemeen anderzijds, door te zorgen voor adequate leerplannen die zijn toegesneden op de vaardigheden en banen in de toekomst;
19. verzoekt de nationale, regionale en lokale autoriteiten de samenwerking tussen universiteiten en het bedrijfsleven te versterken;
20. moedigt universiteiten aan hun programma's en structuren beter op de behoeften van de arbeidsmarkt af te stemmen en nieuwe methoden voor samenwerking met particuliere en overheidsbedrijven te onderzoeken;
21. pleit ervoor het systeem van een mondiale ranglijst van universiteiten te vervangen door een op informatie gebaseerd systeem gericht op programma's van Europese universiteiten, waarbij, onder andere, regelmatig verslag aan het publiek wordt uitgebracht over de inzetbaarheid van studenten bij elk programma;

Beroepsonderwijs en -opleiding

22. roept de lidstaten op om het beroepsonderwijs en de beroepsopleidingen te moderniseren en de aantrekkingskracht en de kwaliteit daarvan te vergroten in reactie op de veranderende arbeidsmarkt, waarvoor in 2020 nieuwe kennis en vaardigheden vereist zijn waarvan diploma's getuigen die in alle lidstaten wederzijds moeten worden erkend;
23. beklemtoont het belang om de mobiliteit op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding te ondersteunen door de studenten in dat onderwijs te voorzien van informatie, advies, richtsnoeren en opvangstructuren wanneer zij in het buitenland verblijven;
24. legt de nadruk op de moeilijkheden die worden ondervonden bij de overstap van beroepsonderwijs en -opleiding naar hoger onderwijs en beklemtoont dat onderwijsinstellingen aanpassingen moeten doorvoeren om deze overgang te vergemakkelijken;

Overgang van onderwijs en opleiding naar werk

25. legt er sterk de nadruk op dat een soepele intrede van jongeren op de arbeidsmarkt grotendeels afhangt van de modernisering van instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding en van universiteiten die strekt tot de afstemming van hun studieprogramma's op de behoeften van de arbeidsmarkt;
26. spreekt zijn krachtige steun uit voor het EU-streven dat 40 % van de jongeren tertiair onderwijs (dat wil zeggen hoger en beroepsonderwijs) moet hebben afgerond;
27. onderstreept het belang van studie- en beroepskeuzevoorlichting ten dienste van jongeren bij de overstap van het basisonderwijs naar onderwijs en opleiding op hoger niveau om hen beter voor te bereiden voor een soepele overgang naar een

werkzaam leven;

28. nodigt instellingen voor tertiair onderwijs uit in alle studieprogramma's een periode op te nemen waarin de studenten een stage van hoge kwaliteit volgen om hen van tevoren kennis te laten maken met de reële en praktische eisen die in een werkomgeving worden gesteld;
29. benadrukt dat het uiteindelijke doel van het initiatief Jeugd in beweging niet alleen is de Europese onderwijsstelsels te verbeteren of de inzetbaarheid van jongeren te vergroten, maar ook een sociale omgeving tot stand te brengen waarin elke jongere zijn of haar mogelijkheden kan benutten en aspiraties kan verwezenlijken;

o

o o

30. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

Jeugd in beweging is een van de zeven kerninitiatieven die de Europese Commissie in zijn Europa 2020-strategie heeft opgenomen om slimme, duurzame en inclusieve economische groei te bevorderen. Jeugd in beweging is samengesteld uit 28 kernacties en concrete maatregelen die de onderwijs- en opleidingsmogelijkheden van jongeren met behulp van mobiliteit moeten vergroten en het overgangsproces van het onderwijs naar de arbeidsmarkt voor hen moeten vergemakkelijken. Dit is vooral belangrijk aangezien jongeren, die als groep in de samenleving het hardst door de mondiale financiële crisis zijn getroffen terwijl zij nauwelijks een aandeel in het ontstaan ervan hebben gehad, bij hun intrede op de arbeidsmarkt moeten worden ondersteund om hun toekomst veilig te stellen en om de economie sterker te maken. Jongeren zijn de besluitvormers van de toekomst. Het is daarom van vitaal belang dat zij nu hun competenties, vaardigheden en kennis kunnen ontwikkelen die hen in staat zullen stellen in toekomstige jaren een actieve bijdrage aan de groei en het voortbestaan van de Europese Unie te leveren en de in de groeistrategie van de EU verwoorde doelstellingen te verwezenlijken.

Met het initiatief wordt beoogd de centrale doelstellingen van de Europa 2020-strategie te bereiken, volgens welke het percentage voortijdige schoolverlaters van de huidige 15 % tot 10 % moet worden teruggebracht en het percentage van de bevolking met een hogeronderwijsdiploma moet stijgen van 31 % tot ten minste 40 % in 2020. Als jongeren voortijdig de school verlaten lopen zij het risico werkloos te worden en in armoede te vervallen, wat hoge sociale en economische kosten met zich brengt. Momenteel heeft in de EU 14,4 % van de mensen van 18-24 jaar een lagere opleiding dan hoger middelbaar onderwijs, en ze volgen verder geen onderwijs of opleiding. Daarnaast is circa 21 % van de jongeren in de EU werkloos.

Jeugd in beweging is gericht op leermobiliteit, maar daarnaast is het van eminent belang ervoor te zorgen dat het onderwijs is afgestemd op de behoeften van de arbeidsmarkt zodat jongeren de vaardigheden en kennis opdoen die zij straks nodig hebben. Naar schatting zal in 2020 voor 35 % van alle banen een hogere opleiding nodig zijn (dat is nu 29 %). Dat betekent dat er 15 miljoen banen voor hooggekwalificeerde werknemers bijkomen. Jeugd in beweging ondersteunt het streven de mobiliteit onder jongeren te bevorderen om ervoor te zorgen dat in 2020 alle jongeren in de EU de mogelijkheid hebben in het buitenland te studeren. Mobiliteit is belangrijk, niet alleen om kennis op te doen van andere culturen, maar ook voor een beter begrip van de eigen cultuur. Minder dan een derde van de EU-bevolking heeft een hogeronderwijsdiploma, vergelijken met meer dan 40 % in de Verenigde Staten en meer dan 50 % in Japan. Europa moet dat aandeel dus vergroten om zijn concurrentievermogen te versterken in een economie die steeds mondialer wordt.

Doel van de strategie is voor *alle* jongeren, niet alleen degenen die hoog onderwijs volgen, de mobiliteit te vergroten. Beroepsonderwijs en opleiding van hoogwaardige kwaliteit, waarop de EU zich richtte in 2002 in het kader van het Kopenhagenproces, is van wezenlijk belang om te beantwoorden aan de hedendaagse veranderende arbeidsmarktbehoeften. Jeugd in beweging zal voor jongeren die beroepsonderwijs of een beroepsopleiding volgen de leermobiliteit verbeteren, wat verder zal helpen bij de bestrijding van de werkloosheid.

De lidstaten van de EU hebben al de bereidheid getoond samen te werken om slimme, duurzame en inclusieve economische groei te verwezenlijken door overeenstemming te bereiken over de Europa 2020-strategie. Het is zeer belangrijk dat zij de inspanningen in dit verband voortzetten om te waarborgen dat de jeugd van Europa niet van zijn mogelijkheden om zich te ontwikkelen wordt beroofd, en om de toekomstige voorspoed van de Europese Unie te helpen bevorderen.

In dit verslag wordt de aandacht hoofdzakelijk gericht op de onderwijsaspecten van Jeugd in beweging, waarmee word beoogd schooluitval terug te dringen, het aantal mensen met een hogeronderwijsdiploma te verhogen, de aantrekkingskracht van beroepsonderwijs en -opleiding te vergroten en de erkenning van niet-formeel en informeel leren te bevorderen. Jeugd in beweging is een specifieke, op jongeren gerichte politieke strategie in het kader waarvan bestaande programma's naar voren worden geschoven en de komende jaren belangrijke nieuwe acties zullen worden ondernomen, enerzijds ter aanvulling van bestaande structuren en anderzijds om voort te bouwen op het succes van het bestaande strategisch raamwerk.

Algemene opmerkingen

Er is momenteel geen extra budget voor Jeugd in beweging gepland. Om te voorkomen dat deze nieuwe strategie niet verder komt dan het stadium van concept, is het van wezenlijk belang dat de **lidstaten** zich ertoe **verbinden** de strategie financieel te ondersteunen en op nationaal niveau ten uitvoer leggen en er een EU-budget voor te reserveren. De lidstaten moeten dit beschouwen als een langetermijninvestering die niet alleen ten goede komt aan het onderwijs van de jeugd, maar ook aan de toekomstige voorspoed van de afzonderlijke lidstaten en de EU als geheel. Het is zeer belangrijk om Jeugd in beweging onlosmakelijk te verbinden met de algehele groeistrategie om voldoende hulpmiddelen en politiek engagement te mobiliseren. Het is van vitaal belang dat naast de financiering voor Jeugd in beweging de financiële en politieke steun aan **bestaande programma's**, zoals Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig, Jeugd in actie en Marie-Curie wordt voortgezet. Met deze programma's is al veel bereikt en er moet daarom voor gezorgd worden dat ze goed kunnen blijven functioneren.

Ook jongeren zelf, als belanghebbenden en als ervaringsdeskundigen in zaken die hen raken, moeten bij het gehele proces van Jeugd in beweging worden betrokken en aan de **gestructureerde dialoog** met de EU deelnemen, wat weer helpt bij het stimuleren en bevorderen van actief burgerschap. Daarbij hoort dat er raadplegingen worden gehouden, de strategie met bijbehorende programma's wordt uitgevoerd, de strategie op doeltreffendheid wordt gecontroleerd en voorstellen voor verbeteringen in de toekomst worden aangedragen. Voorts heeft het maatschappelijk middenveld in jongerenaangelegenheden in de EU een belangrijke rol gespeeld. Het zal die rol blijven vervullen. De Unie en haar lidstaten moeten nauw samenwerken met maatschappelijke organisaties om van hun kennis en ervaring te profiteren en dubbel werk te voorkomen.

Mobiliteit

Hoewel de bevordering van de mobiliteit onder jongeren in het kader van Jeugd in beweging wordt toegejuicht, wordt erkend dat het essentieel is **praktische belemmeringen en**

obstakels voor mobiliteit te overwinnen, zoals aangegeven in het groenboek inzake leermobiliteit. Die behelzen onder andere visumproblemen, medische documenten in verschillende talen, problemen met meeneembaarheid (overdraagbaarheid) van beurzen bij studie in het buitenland en het feit dat aanvullende financiële steun noodzakelijk kan zijn bij verhuizing naar bestemmingen waar het leven duurder is, zoals Zweden en Denemarken. De erkenning van **in het buitenland doorgebrachte tijd en van uit andere EU-landen afkomstige kwalificaties** moet verder worden bevorderd. Voorts wordt erkend dat personen met een handicap nog meer mobiliteitsbelemmeringen ondervinden dan niet-gehandicapten. Er moeten aanvullende mechanismen worden ingevoerd die waarborgen dat personen met een handicap dezelfde mogelijkheden hebben als ieder ander. Bovendien moet ook aan **studenten met gezinnen** (dat wil zeggen met kinderen) extra steun worden verleend zodat zij aan de specifieke mobiliteitsproblemen waar zij tijdens de studie mee worstelen het hoofd kunnen bieden.

Studentenmobiliteit kan een sterke positieve invloed op de betrokkenen hebben, maar ook, zo wordt erkend wanneer die slecht georganiseerd is, een slechte invloed (negatieve ervaring met de nieuwe cultuur, gevoel van eenzaamheid, heimwee enzovoort.) Het is derhalve van het grootste belang om ten behoeve van de betrokken jongeren te zorgen voor een **kwalitatief uitstekende mobiliteit**. Hoewel Jeugd in beweging zich in hoofdzaak richt op de mobiliteit van jongeren in het hoger onderwijs, moet ook de toegevoegde waarde van de **mobiliteit voor leerlingen in het middelbaar onderwijs** worden onderstreept. Programma's zoals Comenius moeten beter onder de aandacht van de lidstaten en van jongeren en hun ouders worden gebracht. Het Hongaarse voorzitterschap zal tijdens zijn mandaat aandacht aan mobiliteit besteden en deze mogelijkheid moet te baat worden genomen om dit vraagstuk meer naar het centrum van het debat te verplaatsen.

Niet-formeel onderwijs en jongerenparticipatie

Werkloosheid onder jongeren is weliswaar een ernstig probleem in de wereld dat onverwijld moet worden aangepakt, maar er mag niet vergeten worden dat mobiliteit over meer gaat dan enkel het betreden van de arbeidsmarkt; mobiliteit is namelijk ook buitengewoon belangrijk voor het **niet-formeel onderwijs**, dat weer helpt om bij jonge mensen belangrijke competenties en vaardigheden tot ontwikkeling te brengen. Kwalitatief hoogwaardige mobiliteit biedt jongeren de toegang tot **intercultureel leren, persoonlijke ontwikkeling en meertaligheid**. Jeugd in beweging moet ervoor zorgen dat deze aspecten gepaste aandacht en steun krijgen. **Het leren van talen**, met name in een vroeg levensstadium, levert een enorme bijdrage aan de mobiliteit en aan de ontwikkeling van wezenlijke vaardigheden en competenties.

Jeugd in beweging richt zich op werkgelegenheid als eindresultaat, en werkgelegenheid is evenals **jongerenparticipatie en actief burgerschap** een kwestie van onderwijs. Het Belgisch voorzitterschap sprak zich duidelijk uit over de waarde van jongerenwerk en niet-formeel onderwijs. Het is van vitaal belang dat Jeugd in beweging zijn steun aan beide aspecten blijft voortzetten. Actieve jongerenparticipatie verhoogt de kans op mobiliteit en **betrokkenheid bij democratische processen**; bij jongeren die aan een Erasmus-uitwisseling hadden deelgenomen was het percentage dat tijdens de meest recente verkiezingen naar de stembus ging tweemaal zo hoog als bij jongeren die er niet aan hadden deelgenomen. De bestaande programma's moeten zich daarom blijven richten op **actief burgerschap en de**

ontwikkeling van cruciale competenties, niet-formeel onderwijs en de bevordering van het Europese maatschappelijk middenveld.

Schooluitval

Een centrale doelstelling van Jeugd in beweging is het aantal voortijdige schoolverlater terug te brengen van 15 % naar 10 %. Deze doelstelling wordt verwelkomd maar het is ook belangrijk om vroegtijdige schoolverlaters de mogelijkheid te bieden **om later in het leven een voortijdig afgebroken opleiding af te maken** zodat mensen uitzicht kunnen blijven houden op sociale mobiliteit in de toekomst.

Hoger onderwijs en het Bolognaproces

In weerwil van de vergissingen die bij de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van het Bolognaproces zijn gemaakt (en waaruit veel lering is getrokken), heeft het voor jongeren uiteindelijk een positief resultaat opgeleverd en aan hun onderwijsbehoeften beantwoord. Het Bolognaproces moet in de toekomst worden voortgezet. De arbeidsmarkt heeft in het recente verleden aanzienlijke veranderingen ondergaan en het is daarom essentieel ervoor te zorgen dat het onderwijs aansluit op de wensen en behoeften van de arbeidsmarkt. **Meer en kwalitatief hoogwaardige samenwerking tussen hogeronderwijsinstellingen en het bedrijfsleven** moet daarom worden aangemoedigd en bevorderd om te waarborgen dat het onderwijs dat jongeren krijgen is afgestemd op de benodigde kennis, vaardigheden, competenties en ervaring voor het vinden van een baan. Bovendien is veel te veel hoger onderwijs op theoretische kennis gebaseerd; die kennis is op zichzelf weliswaar essentieel, maar het is voor jongeren ook van vitaal belang om door middel van verplichte kwaliteitsstages praktijkkennis en -ervaring op te doen (deze stages moeten een deugdelijke wettelijke status hebben; het moeten betaalde stages zijn om te waarborgen dat hun toegang voor jongeren uit alle sociaaleconomische lagen verzekerd is en zij mogen geen vaste banen vervangen). Daarnaast moet het **ondernemerschap in het hoger onderwijs** verder worden aangemoedigd en ondersteund.

Beroepsonderwijs en -opleiding

De behoeften van de arbeidsmarkt zijn niet alleen relevant voor jongeren met een universiteitsdiploma; het is essentieel dat wordt erkend dat ook beroepsonderwijs en -opleiding een grote rol speelt bij de succesvolle overstap van studie naar werk en dat **mobiliteit voor alle jongeren wordt gepromoot**. Beroepsonderwijs en beroepsopleidingen krijgen vaak niet de aandacht die zij verdienen. Om meer jongeren voor dit type onderwijs warm te maken, moet ervoor gezorgd worden dat het aan **prestige en erkenning** wint. Voorts moeten er voor jonge studenten die in het buitenland beroepsonderwijs of een beroepsopleiding volgen, passende ondersteuningsstructuren in het leven worden geroepen. Om de zichtbaarheid van en de deelname aan het programma **Leonardo da Vinci** te vergroten, moet het meer worden gepromoot.

De manier waarop mensen aan de maatschappij deelnemen hangt nauw samen met hun opleidingsniveau. **Politieke participatie en actief burgerschap** onder jongeren wordt verhoudingsgewijs gedomineerd door universiteitsstudenten. Het bevorderen en vergroten van de inspanningen voor meer erkenning van beroepsonderwijs en -opleiding zal er derhalve toe

bijdragen dat mensen uit bredere lagen van de bevolking met meer uiteenlopende achtergronden en ervaringen het vertrouwen en de competenties kunnen worden verschaft om actieve burgers te worden en belangstelling op te vatten voor politieke vraagstukken die op hun leven van invloed zijn.

Conclusie

Uiteindelijk is het ten aanzien van onderwijsmobiliteit vooral van belang ervoor te zorgen dat die mobiliteit in kwalitatief opzicht hoogwaardig en voor alle jongeren toegankelijk is. De EU moet daarom meer lidstaten aansporen zich te committeren aan het handvest van de Commissie voor kwaliteit bij mobiliteit.